

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/103/2020
Identifikačné číslo spisu: 7617214123
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7617214123.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky spore žalobcu DPS financial consulting, s.r.o., so sídlom v Trnave, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 46 713 930, zastúpeného advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s. r. o., so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 50 430 742, proti žalovanému VDS, s.r.o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Kamenárska 5, IČO: 46 306 536, o zaplatenie 27.000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 11 C 47/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. októbra 2019 sp. zn. 3 Co 401/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 6. septembra 2018 č. k. 11 C 47/2017 - 79 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 27.000,- eur titulom náhrady škody, ktorá mu mala byť spôsobená nesprávnym rozvrhom výťažku dražby, a žalovanému priznal voči žalobcovi plnú náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, § 151ma ods. 1, 3, 4, 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 33 ods. 3 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“), § 7 písm. c/, § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ďalej len „katastrálny zákon“, uviedol, že žalobca, resp. jeho právny predchodca bol záložným veriteľom bytu, ktorý bol predmetom dražby vykonávanej žalovaným ako dražobníkom, pričom jeho záložné právo na predmetný byt bolo zriadené zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX zo 14. júla 2008 uzavretej právnym predchodcom žalobcu a toto vzniklo zápisom do katastra nehnuteľností v konaní vedenom príslušným orgánom pod značkou Q. XXXX/XXXX z 26. septembra 2008 a bolo zapísané na LV č. XXXX v časti C- tarchy. Navrhovateľom predmetnej dražby bolo Bytové družstvo Spišská Nová Ves zastupujúce vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu s. č. XXXX na

ulici Š. A. č. XX-XX-XX X. A. Q., ktoré ako zákonný záložný veriteľ návrhom z 2. septembra 2014 požiadalo žalovaného, aby ako dražobník dražbu zálohu zrealizoval. K návrhu na vykonanie dražby boli predložené písomné vyhlásenia v zmysle § 7 ods. 2 a 4 Zákona o dobrovoľných dražbách, ako aj aktuálny list vlastníctva draženej nehnuteľnosti v zmysle ods. 3 uvedeného ustanovenia zákona, z ktorých žalovaný ako dražobník pri realizácii dražby vychádzal. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, podľa tvrdenia žalobcu, protiprávne konanie žalovaného malo spočívať v tom, že ako dražobník nepostupoval s odbornou starostlivosťou a nesprávne vykonal rozvrh výťažku, keď žalobcu ako prednostného záložného veriteľa neuspokojil ako prvého, a to celým získaným výťažkom dražby. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaný pri realizácii dražby vychádzal z údajov uvedených v návrhu na vykonanie dražby a z vyhlásení a dokladov predložených navrhovateľom dražby v zmysle § 7 ods. 3 Zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré ukladá navrhovateľovi dražby predložiť dražobníkovi list vlastníctva draženej nehnuteľnosti nie starší ako tri mesiace. Podľa súdu prvej inštancie, vychádzajúc z listín predložených navrhovateľom dražby, postupoval žalovaný ako dražobník aj pri rozvrhu výťažku z výťažku dražby a z tohto uspokojil navrhovateľa dražby, ako prvého záložného veriteľa, akceptujúc zákonnú domnienku hodnovernosti a záväznosti údajov katastra vyjadrenej v § 70 Katastrálneho zákona. Zvyšok výťažku činili náklady dražby, aj keď dražba zatiaľ ukončená nebola, vzhľadom k dovolaniu vlastníčky bytu v konaní o jej neplatnosť. Ako súd prvej inštancie zdôraznil, skutočnosť, že záložné právo ostatných vlastníkov bytov v dome k predmetu dražby bolo zapísané v poradí ako prvé, vyplýva nie len z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, ale aj z oznámenia o dobrovoľnej dražbe z 9. mája 2016 č. k. T., oznámenia o výsledku dobrovoľnej dražby z 23. júna 2016 č. k. T. či notárskej zápisnice osvedčujúcej priebeh a výsledok dobrovoľnej dražby z 23. júna 2016 č. k. A., A., A. Nakoľko zákonné záložné právo k bytu v prospech ostatných vlastníkov bytov v dome bolo zapísané pod Q. XXXX/XX-XXXX/XXXX ešte v roku 2004, teda pred zápisom záložného práva žalobcu, súd prvej inštancie konštatoval, že dražobník nemal oprávnenie ani dôvod na jeho skúmanie a spochybňovanie. Z uvedeného považoval súd prvej inštancie za zrejmé, že žalovaný pri realizácii dražby zálohu rešpektujúc zásadu materiálnej publicity katastra nekonal protiprávne, zachoval postup požadovaný zákonom, ktorý nikto, ani žalobca, v priebehu konania dražby nespochybňoval. Z uvedených príčin súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca nepreukázal splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu, a to predovšetkým porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného a rovnako existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou, a preto, keďže podmienky vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka i podľa § 33 ods. 3 zákona o dobrovoľných dražbách sú stanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je táto zodpovednosť daná, dospel súd prvej inštancie k záveru o neopodstatnenosti žaloby žalobcu. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 31. októbra 2019 sp. zn. 3 Co 401/2018 I. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil; II. stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaný realizoval svoj výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby podľa zákona o dobrovoľných dražbách, s čím právny predchodca žalobcu vyjadril aj súhlas 20. júna 2014, pričom aj v čase poskytnutia úveru dlžníkovi, jeho záväzok bol zabezpečený záložným právom v jeho prospech a k zápisu záložného práva žalobcu k predmetu zálohu došlo ešte v roku 2008 pod zn. Q.-XXXX/XXXX, a preto dlh vzniknutý porušením zmluvných povinností nezavinil žalovaný. Odvolací súd zároveň konštatoval, že pri uzatváraní záložnej zmluvy právny predchodca žalobcu v čl. IV. bod 1 zmluvy o zriadení záložného práva zo 14. júla 2008 akceptoval LV č. XXXX, z ktorého vyplynulo, že na zálohu viazne zo zákona záložné právo v prospech všetkých vlastníkov bytov v bytovom dome. Ako ďalej odvolací súd uviedol, záložné právo nezaniká s každým ďalším prevodom vlastníctva k bytu, ale nový vlastník k predmetnému záložnému právu len pristupuje. Záložné právo je stále zapísané na predmetnom liste vlastníctva, a taktiež aj v každej kúpnej zmluve. Bankové inštitúcie majú vedomosť o existencii zákonného záložného práva v čase keď kupujúci alebo vlastníci podpisujú Zmluvu o zriadení záložného práva. Záložné právo zriadené v zmysle § 15 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov je zriadené v prospech a na ochranu ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ak by niektorý vlastník sa dostal voči bytovému domu do nedoplatku na úhradách za plnenia, preddavkoch do fondu prevádzky, údržby a opráv. V ďalšom odvolací súd

poukázal na odôvodnenie súdu prvej inštancie, keď konštatoval, že žalovaný ako dražobník nemal oprávnenie ani dôvod na skúmanie a spochybňovanie zákonom ustanovených listín predložených navrhovateľom dražby, a uzavrel, že žalovaný pri realizácii dražby zálohu rešpektujúc zásadu materiálnej publicity katastra nekonal protiprávne, zachoval postup požadovaný zákonom, ktorý nikto, ani žalobca, v priebehu konania dražby nespochybňoval, čím nebola žalobcom preukázaná protiprávnosť konania zo strany žalovaného s následkom kumulatívneho nespĺnenia zákonných predpokladov náhrady škody. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 225 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň, posudzujúc dovolanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.), napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Namietal, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je prekvapivým rozhodnutím, pretože žalobca v súlade s legitímnym princípom právnej istoty v spore legitímne očakával, že otázku, ktorej riešenie má vplyv na posúdenie zásadných otázok v spore - a síce charakter zákonného záložného práva a pravidlá uspokojovania záložných veriteľov (zákonní záložní veritelia vs. zmluvní záložní veritelia) súdy nižších inštancií posúdia rovnako ako to už v minulosti urobil dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 6 M Cdo 8/2010. Ako ďalej dovolateľ uviedol, odvolací súd sa vôbec materiálne nevysporiadal s jeho zásadnou argumentáciou predstretou v odvolaní a bol toho názoru, že jeho argumentácia bola natoľko závažná, že jej riadne zohľadnenie a vysporiadanie sa s ňou bolo spôsobilé viesť k diametrálne odlišnému meritórnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, v dôsledku čoho je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné. Dovolateľ zároveň rozhodnutiu odvolacieho súdu vytykal, že spočíva v nesprávnom právnom posúdení a nastolil niekoľko právnych otázok: „a/ aké pravidlo sa uplatňuje pri určení poradie uspokojenia zákonných záložných veriteľov v zmysle § 15 ZoVB v znení účinnom do 31. marca 2019?, b/ je potrebné takýchto zákonných záložných veriteľov považovať za prednostných záložných veriteľov za každých okolností?, c/ je pre poradie uspokojenia zákonných záložných veriteľov rozhodujúce poradie registrácie zákonného záložného práva v katastri nehnuteľnosti?, d/ riadi sa poradie uspokojovania zákonných záložných veriteľov časom, v ktorom vznikla pohľadávka zabezpečená zákonným záložným právom, a to bez ohľadu na existenciu registrácie alebo existujúce poradie registrácie zákonného záložného práva v katastri nehnuteľností?“ Dovolateľ zároveň navrhol riešenie ním predstretých otázok v tom smere, že určenie poradie uspokojovania zákonných záložných veriteľov sa má spravovať časom, v ktorom vznikla pohľadávka zabezpečená zákonným záložným právom, a to bez ohľadu na existenciu registrácie alebo existujúce poradie registrácie zákonného záložného práva v katastri nehnuteľností. V ďalšom dovolateľ podrobne rozobral skutkový stav veci a vyslovil polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobca vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namieta odôvodnenie, nepreskúmateľnosť a prekvapivosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkom odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady

voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca nepreukázal splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu, a to predovšetkým porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného a rovnako existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou, pretože žalovaný pri realizácii dražby zálohu rešpektujúc zásadu materiálnej publicity katastra nekonal protiprávne, zachoval postup požadovaný zákonom, ktorý nikto, ani žalobca, v priebehu konania dražby nespochybňoval, pričom mal odvolací súd zároveň za preukázané, že záložné právo ostatných vlastníkov bytov v dome k predmetu dražby bolo zapísané v poradí ako prvé, ešte v roku 2004, teda pred zápisom záložného práva žalobcu, a dražobník nemal oprávnenie ani dôvod na jeho skúmanie a spochybňovanie. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani

prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

19. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

20. V súvislosti s uvedenou námietkou žalobcu o prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že o tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné. V danom prípade odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne. Z obsahu spisu vyplýva, že súdy nižších inštancií zhodne tvrdili, že žalobca nepreukázal dôvodnosť svojej žaloby, preto je uvedené dovolanie v tejto časti považované dovolacím súdom za nedôvodné.

21. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.).

22. Podľa názoru žalobcu je jeho dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a zároveň § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. v nasledovných otázkach: a/ aké pravidlo sa uplatňuje pri určení poradia uspokojenia zákonných záložných veriteľov v zmysle § 15 ZoVB v znení účinnom do 31. marca 2019?, b/ je potrebné takéto zákonných záložných veriteľov považovať za prednostných záložných veriteľov za každých okolností?, c/ je pre poradie uspokojenia zákonných záložných veriteľov rozhodujúce poradie registrácie zákonného záložného práva v katastri nehnuteľností?, d/ riadi sa poradie uspokojovania zákonných záložných veriteľov časom, v ktorom vznikla pohľadávka zabezpečená zákonným záložným právom, a to bez ohľadu na existenciu registrácie alebo existujúce poradie registrácie zákonného záložného práva v katastri nehnuteľností? Z obsahu dovolania je zrejmé, že odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dovolateľ dôvodil poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 6 M Cdo 8/2010.

23. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

24. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je

tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

25. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 C.s.p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

26. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C.s.p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

27. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. b/ C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

28. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C.s.p.); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. je irelevantná. Pre úplnosť treba ešte uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. sa vzájomne vylučuje, pretože ak v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu daná právna otázka ešte vyriešená nebola, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

29. Z týchto dôvodov posudzoval dovolací súd opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalobcu len vo vzájomnej interakcii „právnych“ otázok riešených odvolacím súdom a „právnych“ otázok riešených v rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré uviedol v dovolaní, resp. „právnych“ otázok nastolených dovolateľom. Na podstatné závery tohto rozhodnutia poukazuje dovolací súd nasledovnom bode.

30. V rozhodnutí z 27. júla 2011 sp. zn. 6 MCdo 8/2010 najvyšší súd ustálil, že „k vzniku (aj k zániku) záložného práva zákon vyžaduje zápis do katastra nehnuteľností a to na základe rozhodnutia vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, pričom návrh na zápis je oprávnený podať predseda spoločenstva alebo správca. Generálny prokurátor správne v mimoriadnom dovolaní uvádza, že zákonné záložné právo k bytu podľa § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. musí existovať v čase výkonu exekúcie vo vzťahu k osobe (vlastníkovi, spoluvlastníkovi bytu), ktorej sa exekúcia týka. Dovolací súd sa stotožňuje s generálnym prokurátorom aj v tom, že vznik tohto zákonného záložného práva nemôže nastať pred vznikom zabezpečovanej pohľadávky (nemá povahu zábezpeky do budúcnosti). Existencia zákonného záložného práva podľa citovaného zákonného ustanovenia je teda podmienená vznikom pohľadávky uvedenej v tomto ustanovení.“

31. V danom prípade súdy konštatovali, že žalobca nepreukázal splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu, a to predovšetkým porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného a rovnako existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou, pretože žalovaný pri realizácii dražby zálohu rešpektujúc zásadu materiálnej publicity katastra nekonal protiprávne, zachoval postup požadovaný zákonom, ktorý nikto, ani žalobca, v priebehu konania dražby nespochybňoval, pričom mal odvolací súd zároveň za preukázané, že záložné právo ostatných vlastníkov bytov v dome k predmetu dražby bolo zapísané v poradí ako prvé, ešte v roku 2004, teda pred zápisom záložného práva žalobcu, a dražobník nemal oprávnenie ani dôvod na jeho skúmanie a spochybňovanie. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že pokiaľ súd na základe výsledkov dokazovania zisťuje splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu na strane žalovaného, rieši aj skutkové otázky. Výsledkom tejto činnosti súdu sú aj skutkové zistenia a z nich vyvedené aj skutkové (nie len právne) závery súdu. Hodnotiaci skutkový záver súdu, ktorý tvorí podstatu tohto výsledku, nepredstavuje právne posúdenie. Tento skutkový záver súdov nemožno v dovolacom konaní úspešne spochybniť - dovolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C.s.p.), a to aj vtedy, keď je v dovolaní spochybňovaný (aj) skutkový stav zistený odvolacím súdom.

32. Žalobca vyvodzuje prípustnosť jeho dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Ním označené rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 6 MCdo 8/2010, ktorým odôvodňoval odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a zároveň zadefinované právne otázky špecifikované v bode 22. tohto uznesenia by mohli mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ resp. b/ C.s.p. iba vtedy, ak by nezohľadnenie ním označeného rozhodnutia a výsledok riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) týchto otázok odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý nebolo jeho žalobe vyhovieť. Žalobca ale tieto otázky nastolil a zároveň rozhodnutie označil v inej situácii, v ktorej zamietnutie jeho žaloby opodstatňoval najmä samotný záver súdu, že žalobe nebolo možné vyhovieť z dôvodu, že žalobca nepreukázal splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu, a to predovšetkým porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného a rovnako existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou. Predmetné „dovolacie“ otázky a ani označené rozhodnutie dovolacieho súdu sa teda v okolnostiach tohto dovolacieho konania netýkali takých záverov, výlučne na ktorých spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie, preto ani nemožno hovoriť o odklone od záverov vyjadrených najvyšším súdom v žalobcom označenom rozhodnutí. Takto dovolateľom nastolené otázky zároveň majú v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

33. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e/ a f/ C.s.p. odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti

rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p., odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

34. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C.s.p.), trovy dovolacieho konania mu však najvyšší súd nepriznal, nakoľko mu žiadne preukázateľné nevznikli (vid' R 72/2018).

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.